

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
ROZDZIAŁ PIERWSZY	
CHARAKTERYSTYKA GEOGRAFICZNO-WOJSKOWA PÓŁWYSPU	
BAŁKAŃSKIEGO	27
1.1. Półwysep Bałkański, Bałkany – państwa i narody bałkańskie	27
1.2. Granice państw bałkańskich w pierwszej i drugiej dekadzie XX wieku	32
1.3. Charakterystyka geograficzna Półwyspu Bałkańskiego	35
1.3.1. Położenie i ukształtowanie terenu	35
1.3.2. Hydrografia	42
1.3.3. Komunikacja	43
1.3.4. Klimat	49
1.3.5. Państwa i ludność	50
1.4. Geostrategiczne i geopolityczne położenie Półwyspu	52
1.4.1. Bałkański Teatr Działań Wojennych	60
1.4.2. Główne kierunki strategiczne BTDW w pierwszej i drugiej dekadzie	
XX wieku	65
1.4.3. Lądowe kierunki strategiczne i operacyjne	66
1.4.4. Morskie kierunki strategiczne i operacyjne	67
ROZDZIAŁ DRUGI	
DZIAŁANIA NA FRONCIE SERBSKIM DO KOŃCA 1914 ROKU	73
2.1. Stosunki polityczno-wojskowe na Półwyspie Bałkańskim przed	
I wojną światową	73
2.2. Siły i plany stron konfliktu	85
2.2.1. Armia Austro-Węgier	85
2.2.2. Plany wojny Austro-Węgier	97
2.3. Armia Serbska	104
2.3.1. Organizacja i wyposażenie armii serbskiej	104
2.3.2. Plan serbski	107
2.4. Siły zbrojne Czarnogóry	112
2.5. Kampania serbska 1914–1915 roku	113
2.5.1. Pierwsza ofensywa armii austro-węgierskiej na froncie bałkańskim	
12-24 sierpnia 1914 roku. Bitwa nad Cerem	113

2.6. Druga ofensywa armii austro-węgierskich na froncie serbskim 7 września– –15 grudnia 1914 roku	119
2.6.1. Operacje na południowym odcinku frontu oraz w Bośni i Hercegowinie	119
2.6.2. Operacja sremska	121
2.6.3. Obrona Mačvy	124
2.6.4. Walki obronne w pasie 3A. Bitwa o Mačkovy Kamen	127
2.6.5. Walki w Bośni i na prawym skrzydle frontu serbskiego	132
2.7. Trzecia ofensywa austriacka	133
2.7.1. Walki w Mačvie	133
2.7.2. Odwrót znad Driny	135
2.8. Bitwa nad Kolubarą	140
2.8.1. Faza defensywna 23–28 listopada 1914 roku	140
2.8.2. Faza ofensywna 28 listopada–15 grudnia 1914 roku	143
ROZDZIAŁ TRZECI	
KAMPANIA 1915–1916. KLĘSKA SERBII I CZARNOGÓRY	155
3.1. Sytuacja polityczno-wojskowa na froncie bałkańskim od grudnia 1914 do lata 1915 roku	155
3.2. Przygotowania niemieckiego dowództwa do agresji na Serbię	165
3.3. Armia serbska w październiku 1915 roku	170
3.4. Ofensywa sił państw centralnych jesienią 1915 r. na froncie serbskim	175
3.4.1. Działania 11 Armii na lewym skrzydle frontu północno-zachodniego do 23 października 1915 roku	182
3.4.2. Operacje bułgarskich 1 i 2 Armii bułgarskich na wschodnim odcinku do 23 października 1915 roku	186
3.4.3. Działania Grupy Armii „Mackensena” i bułgarskiej 2 Armii od 23 paździer- nika do 23 listopada 1915 roku	190
3.4.4. Walki w południowej Serbii, Sandaku i Kosowie od 23 listopada do końca grudnia 1915 roku	298
3.5. „Serbska Golgota” – manewr wycofania wojsk serbskich przez Albanie i Czarnogórę oraz ewakuacja na Korfu	200
3.6. Walki na froncie czarnogórskim – upadek Czarnogóry	213
3.7. Działania morskie na Adriatyku w latach 1914–1915	220
3.8. Podsumowanie kampanii 1915 roku na Bałkanach	224
ROZDZIAŁ CZWARTY	
OPERACJA DARDANELSKA I KAMPANIA RUMUŃSKA	227
4.1. Idea uderzenia na cieśniny tureckie	227
4.2. Operacja morska	230
4.2.1. Siły sojuszników	230
4.2.2. Siły tureckie – Dardanelski Rejon Umocniony	231
4.3. Działania floty sojuszniczej	233
4.4. Przygotowanie do operacji lądowej.....	240

4.4.1. Powstanie i organizacja Śródziemnomorskiego	240
4.4.2. Siły tureckie i ich system obrony na półwyspie Gallipoli	244
4.4.3. Plany działania sojuszników	245
4.5. Operacja lądowa	246
4.5.1. Desant	246
4.5.2. Plaża ANZAC	246
4.5.3. Plaże X, Y, W, V, S	247
4.5.4. Pierwsza bitwa o Krithię	251
4.5.5. Druga bitwa o Krithię	254
4.5.6. Trzecia bitwa o Krithię	255
4.6. Działania na froncie północnym 6–28 sierpnia 1915 roku	259
4.6.1. Lądowanie w Zatoce Suvla i działania IX KA na równinie Anafarty	264
4.7. Ewakuacja Śródziemnomorskiego Korpusu Ekspedycyjnego	269
4.8. Ocena walk o cieśniny	273
4.9. Kampania rumuńska 1916–1917	276
4.9.1. Armia rumuńska i jej plan działania	276
4.9.2. Przygotowanie państw centralnych do wojny z Rumunią	281
4.9.3. Ofensywa rumuńska w 1916 roku	283
4.9.4. Bitwy pod Sybinem (Hermannstadtem) i Braszowem (Kronstadtem)	285
4.9.5. Przejście Karpat	288
4.9.6. Bitwa nad Argeşul (Ardieszem) i zajęcie Bukaresztu	290
4.10. Ocena kampanii 1916 roku i epilog walk na froncie rumuńskim	292
ROZDZIAŁ PIĄTY	
FRONT SALONICKI W 1915 I 1916 ROKU	295
5.1. Utworzenie frontu salonickiego i działania brytyjsko-francuskiego Korpusu Ekspedycyjnego do końca 1915 roku	295
5.2. Sytuacja operacyjno-taktyczna na froncie salonickim do maja 1916 roku. Siły stron	304
5.3. Armia serbska na Korfu. Reorganizacja i powrót na front salonicki	306
5.4. Charakterystyka wojska walczących na froncie salonickim (macedońskim)	310
5.4.1. Państwa centralne	310
5.4.2. Siły sojusznicze (francuskie, angielskie, serbskie, włoskie, rosyjskie).....	314
5.5. Siły zbrojne Grecji	322
5.6. Sytuacja na froncie salonickim wiosną i latem 1916 roku.	324
5.7. Ofensywa prewencyjna państw centralnych w sierpniu 1916 roku	336
5.8. Kontrofensywa sojuszników. Bitwa o Kajmakčalan i Bitolę	340
5.8.1. Kryzys grecki wrzesień–grudzień 1916 roku	340
5.8.2. Przygotowanie do kontrofensywy na froncie salonickim	342
5.8.3. Bitwa o Kajmakčalan	345
5.8.4. Operacja bitolska (monastirska)	349
5.9. Działania morskie w 1916 roku	363

5.10. Podsumowanie kampanii 1916 roku na Bałkańskim Teatrze Działań Wojennych	365
ROZDZIAŁ SZÓSTY	
OKUPACJA SERBII I CZARNOGÓRY. RUCH OPORU	369
6.1. Podział Serbii i Czarnogóry. Sytuacja na ziemiach okupowanych	369
6.2. Generalne Gubernatorstwo Serbii oraz Czarnogóry	370
6.3. Bułgarska strefa okupacyjna	376
6.4. Polityka władz okupacyjnych w austriackiej i bułgarskiej strefie	378
6.5. Kształtowanie się ruchu oporu w Serbii i Czarnogórze	381
6.6. Próby zorganizowania struktur ruchu oporu przez serbskie Naczelne Dowództwo	385
6.7. Powstanie toplickie 1917 roku	388
6.7.1. Wybuch powstania – I faza walk	390
6.7.2. Druga faza walk – obrona wyzwolonego terytorium	393
6.7.3. Trzecia faza walk – upadek powstania	398
6.8. Walki w Serbii i Czarnogórze po zakończeniu powstania	398
ROZDZIAŁ SIÓDMY	
KAMPANIA BAŁKAŃSKA 1917–1918 ROKU	405
7.1. Sytuacja polityczno-wojskowa w Europie i na Bałkanach w pierwszych miesiącach 1917 roku	405
7.2. Kryzys grecki	406
7.2.1. Powstanie i rozwój greckich sił zbrojnych	411
7.3. Wojna pozycyjna. Siły i plany stron	414
7.3.1. Plany działań na 1917 rok	417
7.3.2. Ofensywa francuska w maju 1917 roku	419
7.4. Podsumowanie kampanii 1917 roku na Teatrze Bałkańskim	425
7.5. Działania sił sojuszniczych na froncie salonicznym w 1918 roku	425
7.5.1. Położenie stron w przededniu rozstrzygającej ofensywy Ententy jesienią 1918 roku. Siły Ententy	431
7.5.2. Państwa centralne	433
7.5.3. Plan i przygotowania do przełamania frontu salonicznego przez armie Ententy	435
7.6. Przełamanie frontu. Bitwa o Dobro Polje	438
7.7. Pościg. Kapitulacja Bułgarii	441
7.8. Rozbicie 11 Armii	446
7.9. Wyzwolenie Serbii. Końcowe operacje sił sojuszniczych na Bałkanach	448
7.10. Działania morskie w latach 1917–1918	459
7.11. Podsumowanie działań militarnych Wielkiej Wojny na Bałkanach	465
ZAKOŃCZENIE	467